

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

- зменшення розміру обов'язкових резервів банків з урахуванням частки мікрокредитів та кредитів, наданих малим підприємствам, в загальному обсязі кредитного портфеля банку;
- розвитку механізмів фінансової співпраці банків з бізнес-інкубаторами та Українським фондом підтримки підприємництва (УФПП);
- пом'якшення вимог щодо відкриття філіалів банків у малих населених пунктах або створення дочірніх мікрофінансових організацій (МФО);
- залучення в Україну коштів міжнародних фондів, міжнародних фінансових організацій та забезпечення доступу до цих ресурсів вітчизняних кредитно-фінансових установ, що спеціалізуються на кредитуванні малого та середнього бізнесу;
- створення спеціальних державних фондів фінансування інноваційних програм малого і середнього бізнесу для покриття інноваційних ризиків.

Література

1. Дрига С. Г. Мале підприємництво України: становлення, механізми управління та підтримки: монографія / С. Г. Дрига. – К.: ДКС центр, 2009. – 359 с.
2. Масна О. І. Фінансове забезпечення мікрокредитування малого і середнього бізнесу в Україні: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук: 08.00.08. – К., 2008. – 18 с.
3. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org>.
4. Інструменти активізації кредитування підприємництва в умовах економічної депресії. Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/348/>

УДК 338.246.2:336.13

ЧЕРНИЧКО Т. В.

д.е.н., професор
Мукачівський державний університет

КАНАЛ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ У СИСТЕМІ МОНЕТАРНОГО ТРАНСМІСІЙНОГО МЕХАНІЗМУ

В узагальненому вигляді матеріально-речовий зміст кредитних відносин – це позикова вартість у товарній або грошовій формах, а суспільно-економічна форма кредитних відносин визначається як відносини економічної власності між різними групами суб'єктів, пов'язані зі створенням позикової вартості та її споживанням з метою отримання додаткової економічної переваги [1, 2].

З врахуванням змісту економічних (кредитних) відносин між різними групами суб'єктів виділено:

– канал банківського кредитування – передбачає участь у механізмі монетарної трансмісії кредитних установ (банківських та парабанківських). Матеріально-речовий зміст каналу банківського кредитування формують власні кошти кредитних установ, залучені ними на депозитні вклади від населення та суб'єктів господарської діяльності, міжбанківські кредити. Суспільно-економічною формою економічних відносин в межах каналу банківського кредитування є кредитні відносини між кредитними установами, з одного боку, і населенням та суб'єктами господарської діяльності – з іншого, в процесі формування і споживання позикової вартості. Саме за їх участі відбувається трансформація імпульсів монетарного характеру в кількісні параметри розвитку реального сектору економіки країни;

– канал міжгосподарського кредитування – пов'язаний з участю суб'єктів господарської діяльності і як позичальника, і як кредитоотримувача. Матеріально-речовий зміст каналу міжгосподарського кредитування забезпечують власні надлишкові кошти суб'єктів господарювання (в грошовій формі відносин) та наявні товарно-матеріальні цінності (в товарній формі відносин). Суспільно-економічною формою каналу є сукупність кредитних відносин, пов'язаних з наданням товарного або грошового капіталу одними підприємствами іншим з метою отримання прибутку у вигляді відсоткових платежів або іншого виду доходу (можливим є отримання і доходу, який пов'язано з поліпшенням якісних характеристик економічних угод). За цих умов вплив регулятивних заходів з боку держави носить опосередкований характер, пов'язаний з визначенням умов та меж міжгосподарського кредитування;

– канал державного кредитування передбачає участь держави як суб'єкта господарювання у формуванні кредитних відносин. Матеріально-речовий зміст каналу державного кредитування формують державні або муніципальні позики, а також засоби їх реалізації (векселі, облігації тощо). Суспільно-економічною формою є кредитні відносини між державою, з одного боку, та населенням і суб'єктами господарювання – з іншого. Окрім формування монетарних імпульсів, пов'язаних з застосуванням заходів монетарної політики, держава може впливати на характеристики каналу шляхом розширення (звуження) кількісних параметрів кредитів, наданих державою.

При цьому в різних видах кредитного каналу монетарного трансмісійного механізму зміст додаткової економічної переваги абсолютно специфічний: для банківського каналу вагоме отримання прибутку у формі відсотка; для міжгосподарського кредиту – отримання економічного ефекту від прискорення обороту товарного та грошового капіталу; для державного кредиту – це отримання економічного або соціального ефекту від залучення

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

додаткових позикових вартостей, сформованих (використаних) за участі держави як суб'єкта економічної діяльності.

Канал банківського кредитування визначається як механізм впливу діяльності банківських та парабанківських кредитних установ на тенденції економічного розвитку в країні. У більш конкретизованому вигляді канал банківського кредитування пов'язаний з перенесенням банківськими та парабанківськими кредитними установами імпульсів, які створюються в межах механізму державного регулювання кредитних відносин, на обсяги попиту та пропозиції кредитних ресурсів, а також на показники розвитку реального сектору економіки країни (рис. 1).

Рис. 1. Канал банківського кредитування монетарного трансмісійного механізму

Важливого значення в умовах оцінювання ефективності каналу банківського кредитування набуває дослідження структури кредитів за сферами суспільного відтворення. Теоретично можна виділити кредитування сфер матеріального та нематеріального виробництва. В умовах практичного аналізування та оцінювання чітко розмежувати зазначені напрями кредитування надзвичайно складно, оскільки складно окреслити кордони самих сфер суспільного відтворення: функціонування сфери виробництва пов'язане зі споживанням певних економічних ресурсів і матеріальних благ (сфера споживання та обміну); сфера обміну напряму залежить і досить часто переплітається зі сферами виробництва та споживання.

В умовах недостатнього рівня розвитку реального сектору важливо надавати пріоритет сфері матеріального виробництва, що забезпечує створення необхідної матеріальної бази для економічного розвитку. Надалі, з метою розширення економічної активності з позицій попиту, можливе посилення обсягів кредитування у сферах споживання та обігу. Для сучасного стану розвитку української економіки надзвичайно актуальне збільшення обсягів кредитів, котрі б спрямовувались у сфери виробництва та споживання [3].

Механізм дії каналу банківського кредитування ґрунтується на розширенні можливостей кредитної системи країни, що виступає каталізатором формування додаткової пропозиції кредитних ресурсів. Це, своєю чергою, вплине на рішення позичальників про можливість залучення додаткових коштів та кредитних установ для задоволення цього попиту. Формування каналу банківського кредитування найбільш притаманне для економіки, де банки є основним джерелом залучення коштів для підприємств.

Література

1. Кредитование и риски / Денисенко М. П., Домрачев В. М., Кабанов В. Г., Игнатенко А. В., Чигирин К. А. – К.: Изд. дом «Профессионал», 2008. – 480 с.
2. Євтух О. Т. Кредит як соціально-економічне явище / О. Т. Євтух // Вісник НБУ. – 2006, № 4. – С. 44-49.
3. Денисова И. А. Кредитный канал воздействия денежной политики на реальный сектор. Роль взаимных платежей предприятий в промышленности // Российская программа научных исследований: Науч. доклад № 99/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eerc.ru/default/download/creator/working_papers/file/ed0592b8a731ca3f80dc9a313b43516e7fc51e2.pdf.

УДК 336.64

ЧЕРНИЧКО Т. В.

д.е.н., професор

ШЛАПАК М. О.

Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ

«ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ»

Аналіз дефініцій фінансового планування свідчить про відсутність єдиного наукового підходу щодо визначення поняття «фінансове планування». Так, фінансове планування, на думку Р. А. Слав'юка, є визначальним елементом бізнес-плану в ході обґрунтування інвестиційних проектів, управління поточним і стратегічним станом фінансової діяльності підприємства [1, с. 117]. Сутність фінансового планування полягає, на думку науковця [1, с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>